

γ) Τὸ σύνηθες ἐκ πορσελάνης ἐπιτραπέζιον σκεῦος, πλατὺ καὶ ἀβαθές, εἰς ὃ ἰδίᾳ παρατίθεται τὸ φαγητὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης πολλαχ. : Βάλ' τοὺ κρεὰς 'ς τ'ν ἀπλάδα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Φάγαμι μὲ ἀπλάδα μακαρόνια Μακεδ. (Καστορ.) Βάλι τὰ κινάσια σὶ μὲ ἀπλάδα Μακεδ. (Κοζ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπλάδενα 1. 3) Ὑφασμα λεπτὸν καὶ λευκὸν ὡς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν Ἰμβρ. Συνών. μαντήλα.

β) Ἐκ τῶν σπαργάνων τοῦ βρέφους τὸ ἐξώτατον, περὶ ὃ τυλίσσεται ἡ φασκιά Στερελλ. (Βοστίν. Καλοσκοπ.) γ) Ὑφασμα εὐμέγεθες ἀπλούμενον συνήθως ὑπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος πρὸς εὐκόλον περισυλλογὴν τῶν ἀποσιπτόντων ψυχίων κττ. Θράκ. (Κασταν.) : Θά 'χ' ἡ νύφη τρεῖς ἀπλάδες κ' ἔξι σκαμνοπάννια, τὰ τρία μὲ σατοάκια καὶ τὰ τρία θωριακά. 4) Εἶδος τάπητος κρουστοῦ πρὸς στρώσιν ἐπὶ τοῦ πατώματος ἢ καὶ πρὸς ἄλλας χρείας Πελοπ. (Αἶγ. Καλάβρυτ. Κλουτσίνοχ. Σαραντάπ. κ. ἄ.) : Ἀμα-ν-εῖναι γεροτῇ, στρώνει ἡ νοικοκυρὰ τὴν ἀπλάδα 'ς τὸ πάτωμα, μὰ πρέπει νὰ τὸ πλακῶνῃ οὐλο Καλάβρυτ. Ἀπλάδα σκούτινη (μαλλίνη). Ἀπλάδα σκουτοπάννινη (μαλλοβάμβακος) Σαραντάπ. Συνών. ἀντρομίδα, κιλίμι, κουβέρτα. β) Στρώμα μέγα Πελοπ. (Ὀλυμπ.) 5) Ἡ νόσος τοῦ Καλααζάρ, λεισμανίασις (διὰ τὴν μεγάλην διόγκωσιν τοῦ σπληνός) Κεφαλλ. Συνών. ἀπλοπίνακο, κακὸ τῶν Σπεισῶν, τσανάκι.

ἀπλάδενα ἡ, Ζάκ. Θήρ. Κεφαλλ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Λευκ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ.) Πελοπ. (Λακων. κ. ἄ.) Σίφν. ἀπλαδένα Κεφαλλ. πλάδενα Πελοπ. (Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπλάδα κατὰ σύμφυρ. μετὰ τοῦ οὐσ. *πιατένα*, ὃ ἐκ τοῦ Ἑνετ. *piadena*, δι' ὃ ἰδ. G Meyer Neugr. Stud. 4,12. Ἡ λ. μαρτυρεῖται ἤδη τὸ 1625. Ἰδ. ἸΒογιατζίδ. Ἀμοργ. 77 «δώδεκα ἀπλαδένια καὶ τρεῖς ἀπλάδενες μεγάλες».

1) Ἐπιτραπέζιον σκεῦος ἐκ πορσελάνης ἢ πηλοῦ χρησιμοποιοῦμενον ἰδίᾳ πρὸς κένωσιν τοῦ φαγητοῦ καὶ παράθεσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης Θήρ. Κεφαλλ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Λευκ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ.) Πελοπ. (Λακων.) Σίφν. : Φέρ' τὴν ἀπλάδενα νὰ βάλω τὰ μακαρόνια Θήρ. Κένωσε τὸ φαεῖ 'ς τὴν ἀπλάδενα Ἀπύρανθ. Φέρ' τὴν ἀπλάδενα νὰ βάνουμε τὸ φαεῖ Λευκ. Γεμίζει μὲν ἀπλάδενα ζουμί Ἀπύρανθ. Κένωσε 'ς τὴν ἀπλάδενα ποῦ βάνει δόλικο φαεῖ Κρήτ. Θὰ σοῦ δώσω κάμμιτ' 'ς τὴν κεφαλὴ νὰ σοῦ τὴν κάμω ἀπλάδενα! (ἀπειλὴ) Σίφν. || Ἄσμ.

Τὴ φτερούγα καὶ τὸ πέττο | κ' ἔξ ἀπλάδενες μπουρδέττο (ἐπὶ πολυφάγου. πέττο = στῆθος, μπουρδέττο = εἶδος φαγητοῦ) Λευκ. Συνών. ἀπλάδα 2 γ, *πιάττα*, *πιαττέλλα*, *πιαττέρα*, *πινάκα*, *πινακιά*, *τσανάκα*. 2) Συνεκδ. τὰ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου παρασκευαζόμενα κόλλυβα (διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὰ παρασκευαζόμενα κόλλυβα εἶναι τοσαῦτα, ὥστε νὰ περιλαμβάνωνται ἐντὸς τοιοῦτου ἀγγείου) Λευκ. 3) Σκεῦος πλεκτόν, καθὼς κάλαθος, μὲ χεῖλη βραχέα πρὸς ἐναπόθεσιν ἰδίᾳ ἰχθύων Ζάκ. Συνών. *πανέρι*.

ἀπλαδενάκι τό, Θήρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀπλάδενα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Μικρὰ ἀπλάδενα 1, ὃ ἰδ.

ἀπλαδενάρα ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀπλάδενα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα.

Μεγάλῃ ἀπλάδενα 1, ὃ ἰδ.

ἀπλαδενγὰ ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπλάδενα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εγά.

Ὅσον χωρεῖ μία ἀπλάδενα : Μὲν ἀπλαδενγὰ φαεῖ τρώς, καμένε!

ἀπλαδένι τό, Θήρ. ἀπλαδέν Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπλάδα κατὰ παρετυμολογίαν πρὸς τὸ *πιατένα*, ὃ ἐκ τοῦ Ἑνετ. *piadena*. Πβ. M Vasmer ἐν Byzant. Zeitschr. 17 (1908) 119 κέξ. καὶ G Meyer Neugr. Stud. 2,86 κέξ. Ἡ λ. καὶ ἐν ἐγγράφῳ Ἀμοργ. τοῦ ἔτους 1625. Ἰδ. ἸΒογιατζίδ. Ἀμοργ. 77 «δώδεκα ἀπλαδένια καὶ τρεῖς ἀπλάδενες μεγάλες». Τὸ παρὰ Δουκ. καὶ Σομ. ἀπλάδάνι ἄσχετον πρὸς τὸ ἀνωτέρω. Πβ. Κορ. Ἀτ. 2,101 καὶ 4,26.

Πινάκιον φαγητοῦ. Συνών. *πιάττο*.

ἀπλαδερός ἐπίθ. Πελοπ. (Λακων.) ἀπλαερός Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπλάδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

1) Ἐπὶ κοίλων πραγμάτων, ὃ ὀλίγον τι κοῖλος, ὃ πολὺ ἀβαθής, ἀπλωτὸς ἐνθ' ἄν. : Ἀπλαερό πιάττο Θήρ. Ἀπλαερό τσουκάλι - καζάνι κττ. Λακων. 2) Καθόλου, ὁμαλός, ἐπίπεδος ἐνθ' ἄν. : Ἀπλαερὴ πέτρα Θήρ. Αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι ἀπλαερό Λακων.

ἀπλαδερώνω ἀμάρτ. ἀπλαερώνω Θήρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπλαδερός.

Κάμνω τι ἀπλαδερόν, ἐπιπεδώνω.

ἀπλάδι τό, Θήρ. Θράκ. (Σηλυβρ.) Κρήτ. Κύθν. Μεγίστ. Μύκ. Παξ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Ἀχαῖα Βυτίν. Καλάβρυτ. Λάστ. Μεσσ. Σουδεν. κ. ἄ.) Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Σῦρ. Τήν. Χίος ἀπλάδ' Ἡπ. Θράκ. (Αἶν.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπλός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδι.

1) Τὸ ἀπλοῦν τὴν ὕφανσιν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον λεπτὸν μάλλινον ὕφασμα χρησιμοποιοῦμενον ὡς σινδόνη ἢ κλινოსκέπασμα Ἡπ. Θήρ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Ἀχαῖα Βυτίν. Καλάβρυτ. Λάστ. Σουδεν.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.) Σῦρ. : Μάννα, κρούουσα, δὲ μ' κατιβάεις ἐν' ἀπλάδ' ἀπ' τοῦ γροῦκου νὰ μὴ σκιπᾷς; Ἀκαρναν. Συνών. *κιλίμι*, *χράμι*.

2) Εἶδος δικτύου λεπτοτέρου πῶς πρὸς εἰδικὴν ἀλιείαν (χρησιμοποιοῖται ἀπλοῦν, δηλ. ἄνευ ἄλλου παραλλήλου. Πβ. Ἀνθολ. Παλατ. 6,185 «ἀπλότατον δ' ἀλὶ μιτορραφές ἀμφίβληστρον») Θράκ. (Αἶν. Σηλυβρ.) Κύθν. Μεγίστ. Μύκ. Παξ. Πελοπ. (Μεσσ.) Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Σῦρ. Τήν.

3) Ἐπὶ τῶν πλοιαρίων τῆς λιμνοθαλάσσης τοῦ Μεσολογγίου, ὃ ἄνευ τρόπιδος ἐπίπεδος πυθμὴν Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Πβ. Ἡσυχ. «ἀπλά· εὐθέα». 4) Πινάκιον φαγητοῦ ἀβαθές, *ρηχὸ πιάττο* Ἡπ. Θήρ. Πελοπ. 5) Μικρὸν ἐκ πηλοῦ πινάκιον Κρήτ. : Ἡ κόρη τοῦ ἔφερνε ἐν' ἀπλάδι κουκ-κουνάρι νὰ τρώῃ. Συνών. *γαβάθι*.

ἀπλαδινός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπλαινός Κάρπ. Σῦρ. (Γαλις.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπλάδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινός.

Ἀβαθής ἐνθ' ἄν. : Ἀπλαινὸ πιάττο Κάρπ. Εἶναι ἀπλαινὸ αὐλάτσι (ἀνοικτόν, πλατὺ καὶ ἀβαθές) Γαλις. Συνών. *ἄβαθος 1*, *ἄβαθούλλωτος 2*, *ἀνάπλαγος 1*, *ἀνάρρηχος 2*, *ρηχός*, ἀντίθ. *βαθύς*.

ἀπλαδόστομος ἐπίθ. Πελοπ. (Σουδεν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀπλάδα καὶ στόμα.

Ὁ ἔχων μεγάλο στόμα σὰν ἀπλάδα. Πβ. *πηγαδόστομος*.

